

Vidste du...

... at affaldets hierarki er en retningslinje for, hvordan vi bedst skaber en mere bæredygtig fremtid med mindre affald og mere genbrug og genanvendelse?

Affaldshierarkiet er din guideline i hverdagen, så du med nogle få og enkle tiltag helt kan forhindre, at affaldet opstår.

Brug det du allerede har.
Undgå emballage og ting
der kun kan bruges en gang.

FOREBYGGELSE

GENBRUG

Køb brugt og giv eller
sælg gode ting videre.

Når vi genanvender, bliver
affaldet til nye produkter.

GENANVENDELSE

ENERGI

Vi energidnytter de
materialer, som ikke
kan genanvendes.

DEPONI

Kilde: Miljøstyrelsen

RANDERS

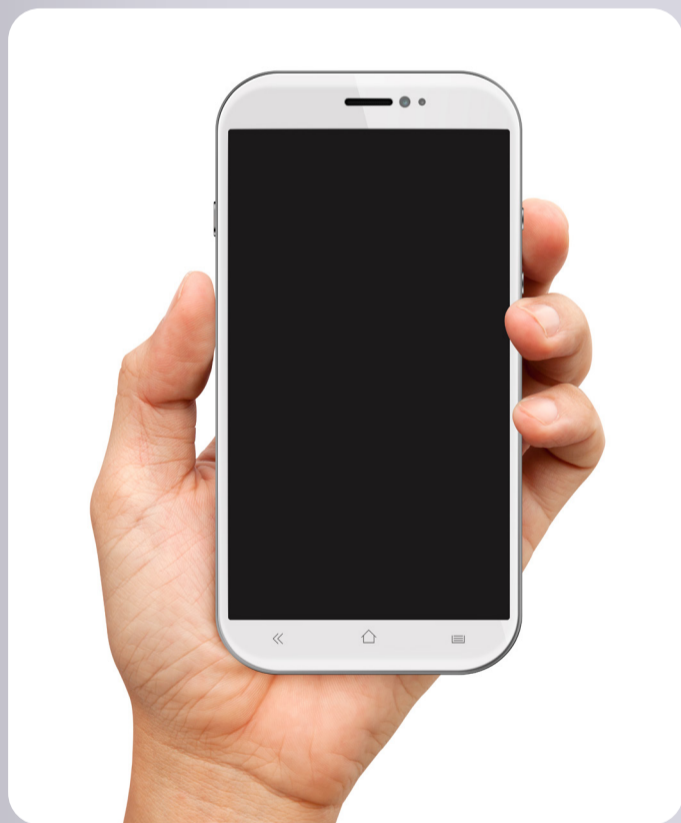
Vidste du...

... at vi i Danmark har EU-rekord i skrald?

Vi smider 813 kg husholdningsaffald ud pr. indbygger om året (2020). Og så er det skjulte ressourceforbrug ikke medregnet.

Alle varer har det, der kaldes et 'skjult ressourceforbrug'. Det er summen af alle de ressourcer, der er gået til at fremstille og transportere varen.

Skjult
ressourceforbrug:

26 kilo

Skjult
ressourceforbrug:

1 ton

Skjult
ressourceforbrug:

2,6 ton

Det samlede skjulte ressourceforbrug pr. dansker er over 70 tons årligt. Det svarer til vægten af 60 personbiler.

Kilde: Miljøstyrelsen

Vidste du...

... at det affald, som vi ikke kan genbruge, genanvende eller energiudnytte graves ned i sikrede huller i jorden?

Det kalder vi for deponi. Den type affald skal vi af hensyn til miljøet, og dermed os selv, gerne have mindst af!

Vi nedgraver affald, der indeholder giftige og miljøskadelige stoffer.

Det er for eksempel spejle og blød PVC, som haveslanger, luftmadrasser, badedyr og glaslåg fra gryder.

Affaldet nedgraves kortlagt, så vi kan grave det op, hvis vi en dag får ny teknologi til at genanvende det.

Vidste du...

... at du nemt kan affaldsforebygge ved at ændre nogle af dine tøjvaner?

Udover underbukser og strømper bør du **max. købe 5 stykker** tøj om året.

- God kvalitet holder længere.
- Undgå unødvendig vask - det slider på tøjet.
- Rene, bæredygtige materialer har forurennet mindre i produktion og er lettere at recycle til nyt.
- Genbrugskøb bør ikke være merkøb.
- Shop, byt, lej og sælg dit tøj for et mere bæredygtigt tøjforbrug. Gør brug af vintage, recycling og upcycling.
- Reparér dit tøj - enten hos en syerske eller gør brug af en repaircafé

Din genvej til genbrug

RANDERS

Er du til...

...blodig bøf, eller tør du tofu?

Kød belaster vores CO₂ aftryk allermest. Selvom du ikke har lyst til at være vegetar, så kan du stadig nedbringe dit CO₂ aftryk, når du spiser:

- Køb kun fødevarer i sæson og gerne produceret lokalt - så sparer vi på transporten.
- Lav en madplan, så er det nemmere at undgå madspild.
- Rester er nem frokost næste dag.
- Stil de ældste madvarer forrest i køleskabet, så du får dem brugt.
- Forsøg med én kødfri dag om ugen eller skær ned på mængden af kød på din tallerken. Hakket oksefars kan nemt erstattes med røde linser i 'kødsovsen'.

Her finder du masser af lækre og velsmagende retter for selv den mest kræsne.

Vidste du...

... at du ved blot at ændre nogle få vaner kan barbere i dit CO₂-aftryk og endda spare penge?

- Brug e-boks, og sig **nej tak** til trykte reklamer - det sparer ca. 65 kg papiraffald om året pr. husstand.
- Giv gaver, der aldrig bliver til affald - giv oplevelser i stedet.
- Undgå skadelige stoffer: køb produkter med miljømærker.
- Brug emballage, der kan bruges mange gange, f.eks. en madkasse. Drop sølvpapiret og brug madpapir.
- Køb en vanddunk og tap vand fra hanen.
- Snup cyklen i stedet for bilen - eller benyt offentlig transport.
- Tænd kun for det, du bruger. Vask når strømmen er billigst.
- Drop standby funktioner - de æder strøm.
- Begræns vandspild: sluk for vandet når du børster tænder, og når du sæber dig ind.

spareenergi.dk

RANDERS

Vidste du...

... at vi Danmark hvert år brænder over 3 millioner tons restaffald af? Og at vi endda skal betale for at få det brændt af?

Restaffald er det affald, vi ikke kan genanvende, og som derfor bliver brændt på et affaldsenergianlæg.

Emballage fremstillet af sammensætte materialer, f.eks. folier fra kaffe- og chipsposer og dyrefoderemballage, skal også sorteres som restaffald.

Hvis du ikke kan rengøre affaldet, skal det sorteres som restaffald. Det kan f.eks. være pizzabakker, der ofte er fyldt med rester af ost og tomatsauce, og derfor ikke kan genanvendes til nyt pap.

På affaldsenergianlægget brændes restaffald fra borgere, virksomheder og genbrugspladser. Varmen fra forbrændingen udnyttes til fremstilling af el og fjernvarme.

Sortér dit affald

Vidste du...

... at genbrug er bedre for miljøet end genanvendelse?

Direkte genbrug betyder, at en ny ejer bruger det, der allerede er produceret - f.eks. tøj der er givet videre.

Genanvendelse betyder, at det du har smidt væk, kan omformes eller omdannes til et nyt produkt.

Her kommer 'affaldet' igennem en proces, ofte i en eller anden form for industri, og den proces har et energiforbrug.

De forskellige typer affald behandles forskelligt - for eksempel den plast, der indsamles hjemme hos dig.

Plasten sorteres, vaskes og laves til granulat, der kan anvendes til nye plastprodukter.

I Randers kommune leverer vi plast til produktion af både din nye skraldespand og til designerstole.

Vidste du...

... at direkte genbrug altid er bedre end genanvendelse?

Direkte genbrug minimerer nemlig mængden af affald og samtidigt bruger vi ikke unødvendig energi på at genanvende det. Og så sparer du jo også penge!

Derfor er det en god idé at købe 'nyt' fra genbrugsbutikkerne, eller at reparere det, som du allerede har. Vi kalder Randers et **Genbrugsmekka**, fordi der er så mange forskellige steder at shoppe genbrug.

Vi har også fået No.17 - Huset for bæredygtig handling. Her finder du Genskabet, hvor du kan finde tøj helt gratis, og selvfølgelig også aflevere det tøj, du ikke selv får brugt. Der er også et værksted og symaskiner, hvor du kan reparere eller bare være kreativ. No.17 ligger i Slotscentret, Slotsgade 4 i Randers By.

Genvej til genbrug
i Randers

Repaircaféer i
Randers

Aktiviteter & Events
i No.17

Vidste du...

... at du kan få svar på det meste, når det drejer sig om affald her lige i lommen eller på din computer?

Og det er endda helt gratis!

Appen **AffaldRanders** finder du i Google Play eller Appstore.

Selvbetjeningsløsninger

Med begge løsninger kan du bl.a.:

- Bestille afhentning af storskrald
- Tjekke genbrugspladsens åbningstider
- Se tømmekalender for dine affaldsbeholdere
- Bestille en kode til en ekstra sæk med restaffald
- Give besked om manglende tømning
- Give besked om en ødelagt beholder
- Slå dit affald op i sorteringsguiden og se, hvordan du skal sortere.

Vidste du...

... at det rent faktisk snart er lovpligtigt at sortere i ti typer affald hjemme hos dig selv?

Du er heldigvis allerede i gang med de fleste. Vi begynder at rulle den nye ordning ud fra **maj 2024**.

Det nye er:

- Hård og blød plast skal indsamles sammen - og sammen med plasten skal du smide mad- og drikkekartoner.
- Nu må pappet komme sammen med papiret - gerne i mindre stykker, så det ikke sætter sig fast.
- Tekstilaffald skal afleveres på genbrugspladsen eller via storskraldsordningen: rent og tørt i en lukket pose.

Sortering efter maj 2024

Vidste du...

... at tekstilaffald skal afleveres til genanvendelse?

Tekstilaffald er ikke kun tøj, men også boligtekstiler og alt det, der er hullet og slidt.

Allerførst, så skal du lige sikre dig, at det rent faktisk er ringe nok til at være tekstilaffald. Hvis tekstilaffaldet er rent og tørt kan du aflevere det på genbrugspladsen i en klar sæk i container nr. 36.

Du kan også bestille afhentning af storskrald. Vi kommer 11 gange om året i dit distrikt - hvis du har bestilt 😊

Storskrald

Er tekstilaffaldet vådt, fyldt med olie eller på anden måde snavset, så skal det smides i restaffaldet.

Det er den ringeste løsning, for vi skal betale for at få affaldet brændt.

Vidste du...

... at affald, der kan skade miljøet eller vores sundhed, skal afleveres som farligt affald?

Det farlige affald **skal** altid afleveres forsvarligt. Det kan afleveres via miljøkassen, som du kan bestille helt gratis. Bor du i lejlighed, så kan jeres ejendom helt gratis tilmelde sig viceværtordningen - vi hjælper med opsamlingsmateriel.

Miljøkassen kan bruges som transportkasse, når du skal på genbrugspladsen, eller du kan få den afhentet af skralde-
manden, hvis du har egen affaldsbeholder.

Medicinsk affald og kanyler afleveres på apoteket.

Bestil din egen miljøkasse
eller tilmeld jer viceværtordningen

Vidste du...

... at dine mad-og drikkekartoner snart skal sorteres fra til genanvendelse?

For nemheds skyld kalder vi dem **MDK**.

Det er lidt hurtigere at sige 😊

Der er både pap, plast og ofte aluminium i mad- og drikkekartonerne. Derfor giver det god mening at sortere dem fra.

Når udrulningen af den nye sortering har været forbi dig i løbet af maj måned, så skal du smide dine mad- og drikkekartoner i beholderen til **MDK** og plast.

Vidste du...

... at nu behøver du snart ikke at stå og banke på kødbakken for at se, om den er af hård eller blød plast?

Både blød og hård plast indsamles samlet hjemme hos dig, inden vi sender det videre til genanvendelse i nye produktioner. De skal i samme rum som mad- og drikkekartonerne.

